

ជាប់អន្ទាក់ក្នុងសេវាបំណុល

របៀបដែលបន្ទុកនៃការសង់បំណុល កំពុងតែជំរុញអោយ

មានអន្ទាក់ក្រីក្រសុខភាពនៅជនបទប្រទេសកម្ពុជា

របាយការណ៍អំពីលទ្ធផលស្រាវជ្រាវ

របាយការណ៍នេះ គឺជាផ្នែកមួយនៃគម្រោងស្រាវជ្រាវដ៏ធំមួយដែលទទួលបានថវិកាដោយមូលនិធិស្រាវជ្រាវអំពីបញ្ហាប្រឈមជាសកលផ្នែកស្រាវជ្រាវ និងត្រូវបានប្រគល់ជូនដល់គ្រូបង្រៀនអង្គការ (UKRI GCRF) ដែលមានបំណងដើរតាម "អសំដៅដោយបំណុល" ការផ្តោតទៅលើកញ្ចក់យេនឌ័រលើភាពជននឹងអាកាសធាតុ ឥណទាន និងអាហារូបត្ថម្ភនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងឥណ្ឌាខាងត្បូង។ របាយការណ៍ផ្តោតលើប្រទេសកម្ពុជានេះ ផ្តល់ជាភស្តុតាងអំពីរបៀបដែលបំណុលរបស់គ្រួសារកំពុងត្រូវបានបង្ហាញជាវិបត្តិសុខភាពសាធារណៈដែលកំពុងជំរុញអោយមានអន្តរាគមន៍ភាពក្រីក្រផ្នែកសុខភាពជាខ្លាំងនៅជនបទប្រទេសកម្ពុជា។ របាយការណ៍ទីពីរផ្តោតលើកម្ពុជាដូចគ្នា បង្ហាញពីរបៀបដែលកម្មវិធីបង្កើនការងារកម្រិតទាបអោយមានភាពអាសន្ននៃការជំពាក់បំណុលហួសហេតុ ដែលធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សមត្ថភាពបន្តវិនិយោគនិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការដោះស្រាយរយៈពេលវែងរបស់អ្នកខ្លី។ របាយការណ៍ទាំងពីររួមគ្នានេះផ្តល់នូវទិន្នន័យថ្មី និងគួរឱ្យទាក់ទាញអារម្មណ៍អំពីវិធីជាច្រើនដែលនៅក្នុងនោះ សេចក្តីប្រាថ្នារបស់មនុស្សសម្រាប់សុខភាពល្អ និងការបន្តវិនិយោគទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុត្រូវបានដាក់តាំងដោយបំណុល។

សេចក្តីសង្ខេបប្រតិបត្តិ

ការជំពាក់បំណុលគេច្រើនហួសហេតុ គឺជាអន្ទាក់នៃភាពក្រីក្រសុខភាពនៅកម្ពុជា ដែលជំរុញមិនឱ្យមានភាពធូរស្រាល។ វាត្រូវបានផ្សារភ្ជាប់ជាមួយនឹងការកើនឡើងនូវការលះបង់សុខភាពរយៈពេលខ្លីដែលធ្វើឡើងដើម្បីសងបំណុល និងការរងទុក្ខខាងរាងកាយ ផ្លូវចិត្ត និងសង្គមដែលត្រូវស៊ូទ្រាំក្នុងរយៈពេលវែង។

សេចក្តីសង្ខេបប្រតិបត្តិ

ដើម្បីឱ្យប្រជាជនកម្ពុជានៅជនបទអាចរួចផុតពីអន្ទាក់នៃភាពក្រីក្រសុខភាពនេះ ចាំបាច់ត្រូវមានការទទួលស្គាល់ថា វិបត្តិបំណុលគ្រួសារនៅកម្ពុជានេះ គឺជាវិបត្តិសុខភាពសាធារណៈ។

រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានប្តេជ្ញាចិត្តក្នុងការធានា “សុខភាពសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា” និងកំពុងដំណើរការនូវកំណែទម្រង់ជាច្រើន ដើម្បីឱ្យស្របតាមគោលដៅនេះ (Asante et al., 2019)។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ បញ្ហាប្រឈមមួយចំនួននៅតែមានក្នុងចំណោមក្រុមអ្នកជនបទ ដែលជាចំនួនភាគច្រើននៃប្រជាជនសរុបរបស់ប្រទេស។ ទោះបីជាមានការចរន្តយ៉ាងខ្លាំងនៃអត្រាភាពក្រីក្រក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះក៏ដោយ អត្រានៃភាពក្រីក្រនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា គឺនៅមានកំរិតខ្ពស់ខ្លាំងក្នុងតំបន់ជនបទ

ដែលប្រជាជនភាគច្រើនពឹងផ្អែកយ៉ាងខ្លាំងលើវិស័យកសិកម្មដើម្បីចិញ្ចឹមជីវិត និងប្រាក់ចំណូលគ្រួសាររបស់ពួកគេ (ធនាគារពិភពលោកឆ្នាំ 2020)។ ជំងឺរាតត្បាត COVID-19 បានធ្វើឱ្យភាពក្រីក្រកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ ជាពិសេសក្នុងចំណោមប្រជាជនក្រីក្រ (ធនាគារពិភពលោកឆ្នាំ 2022)។ ទោះបីជាការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យសុខាភិបាលរបស់ប្រទេសកម្ពុជាក្នុងរយៈពេលពីរទសវត្សរ៍កន្លងមកនេះបានផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ជាច្រើនក៏ដោយ ប៉ុន្តែការទទួលបាននូវអត្ថប្រយោជន៍នេះ គឺមិនសូវមាននៅក្នុងតំបន់ជនបទដែលជាតំបន់ក្រីក្រទេ (Jacobs, de Groot, & Fernandes Antunes, 2016) ដែលធ្វើអោយមានវិសមភាពកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ និងកំពុងធ្វើអោយជនងាយ

រងគ្រោះជាប់អន្ទាក់នៅក្នុងភាពក្រីក្រកាន់តែជ្រៅ (Fernandes Antunes et al., 2018) ។ ដូចនឹងបញ្ហាសុខភាពខាងលើភាពក្រីក្រនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាក៏មានទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយនឹងកង្វះសន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភផងដែរ (Monthivuth, 2011)។ ម្តងទៀត ទោះបីជាមានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចក្នុងរយៈពេលពីរទសវត្សរ៍ចុងក្រោយនេះ ដោយសារតែមានការចរន្តយ៉ាងខ្លាំងនៃឱនភាពស្បៀងអាហារ និងមានចំណាត់ថ្នាក់ជាការខ្វះអាហារូបត្ថម្ភ (USAID, 2021) កំណើនទាំងនេះបានបិទបាំងនូវការពិតថា ភាពខុសគ្នាធ្ងន់ធ្ងរនៃសន្តិសុខស្បៀងនៅតែមាន ហើយត្រូវបានជួបប្រទះជាពិសេសនៅក្នុងកម្រិតតំបន់ និងគ្រួសារជនបទ (Monthivuth ឆ្នាំ ២០១១)។

កម្ពុជា គឺជាប្រទេសមួយដែលងាយរងគ្រោះបំផុតក្នុងពិភពលោកពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ជាមួយនឹងទឹកភ្លៀងដែលមិនអាចទាយទុកជាមុនបាន ទឹកជំនន់ និងគ្រោះរាំងស្ងួត ដែលបំផ្លាញលទ្ធភាពនៃជីវភាពរស់នៅរបស់កសិករតូចតាច និងគំរាមកំហែងយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរទាំងសុខភាព និងសន្តិសុខស្បៀង។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ កម្រមានភាពក្រីក្រ សុខភាព អាហារ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុដែលត្រូវបានដោះស្រាយរួមគ្នាក្នុងគោលនយោបាយតម្រូវទៅរកការសម្រេចបាននូវ “សុខភាពសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា”។ របាយការណ៍នេះមានគោលបំណងបង្ហាញពីសារៈសំខាន់នៃកម្រិតការ និងអន្តរកម្មដ៏ស្មុគស្មាញទាំងនេះសម្រាប់អន្តរាគមន៍គោលនយោបាយដែលនឹងត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងកត្តាទាំងនេះ។

“សុខភាពសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា” មិនអាចសម្រេចបាន ដោយគ្មានការគិតអំពីសារៈសំខាន់ និងផលប៉ះពាល់នៃបំណុលដែលភាគច្រើនជាបំណុលមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ដែលគ្រួសារជនបទបានខ្ចីដើម្បីទប់ទល់នឹងភាពក្រីក្រ ការចំណាយលើការថែទាំសុខភាពអាហារ និងការខិតខំប្រឹងប្រែងខ្ជាតកូចដើម្បីសម្របខ្លួនទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានដាក់ទៅមុខជាមធ្យោបាយដ៏មានសក្តានុពលមួយនៃការដោះស្រាយកត្តាកំណត់នៃសុខភាពមិនល្អរបស់សង្គម (McHugh, Biosca, & Donaldson, 2017: 209)។ នេះជារឿងសំខាន់ក្នុងប្រទេសមួយដូចជាប្រទេសកម្ពុជាដែលកម្រិតនៃការខ្ចីប្រាក់មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុលើសពីផលិតផលក្នុងស្រុកសរុបសម្រាប់មនុស្សម្នាក់ទៀត។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយសំណើដែលមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុអាចត្រូវបានយកមកប្រើដើម្បីដោះស្រាយសុខភាពមិនល្អ គឺនៅខ្វះមូលដ្ឋានគំនិត និងច្រកផ្លូវចេញពីផលប៉ះពាល់ គឺពិបាកក្នុងការរាស់រវែង (McHugh et al., 2017)។ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ប្រភពឥណទានផ្សេងៗគ្នា រួមទាំងស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយជនក្រីក្រនៅតាមជនបទ ដើម្បីដោះស្រាយជាមួយនឹងប្រព័ន្ធសុខភាព និងសន្តិសុខស្បៀងដែលផ្ទុយស្រុយរួចទៅហើយ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ការជំពាក់បំណុលគេច្រើនហួសហេតុដែលកំពុងកើតមានឡើងនេះ គឺមិនបានជំរុញអោយកាត់បន្ថយ អន្ទាក់នៃភាពក្រីក្រផ្នែកសុខភាពនៅកម្ពុជា។ ការជំពាក់បំណុលគេច្រើនត្រូវបានផ្សារភ្ជាប់ជាមួយនឹងការកើនឡើងនៃការលះបង់សុខភាពរយៈពេលខ្លីដែលធ្វើឡើងដើម្បីសងបំណុល និងស្ថានភាពរងទុក្ខផ្នែកសង្គម ស្មារតី និងរាងកាយ ដែលត្រូវស្ងៀមក្នុងរយៈពេលវែង។

ដោយផ្អែកលើសំណុំទិន្នន័យពីវិធីសាស្ត្រចម្រុះដោយផ្ទាល់ និងទូលំទូលាយ របាយការណ៍នេះបង្ហាញកត្តាតាំងនៃការរកឃើញទាំងនេះក្នុងចំណោមប្រជាជនកម្ពុជាក្រីក្រនៅតាមជនបទនៅក្នុងភូមិគោលដៅសិក្សាចំនួនបី។ រាបបង្ហាញពីរបៀបដែល

ពួកគេកាន់តែងាយរងគ្រោះ ជាប់ក្នុងអន្ទាក់សុខភាពដែលជៀសមិនរួច ដែលផ្នែកខ្លះត្រូវបានកំណត់ ដោយអសន្តិសុខស្បៀង និងសុខភាព។ អសន្តិសុខសុខភាពត្រូវបានដឹងតាមរយៈកម្រិតខ្ពស់នៃជំងឺចំបងៗ កម្រិតខ្ពស់នៃការចំណាយអស់ពីហោប៉ៅ (OOPE)^៦ ដែលកើតឡើងភាគច្រើនតាមរយៈការប្រើប្រាស់សេវាថែទាំសុខភាពឯកជន និងរបាយការណ៍ដែលថាកត្តាអាកាសធាតុ (ដូចជាការកើនឡើងកំដៅ) កំពុងរួមចំណែកអោយមានសុខភាពមិនល្អ។ បម្រែបម្រួលអាកាសធាតុក៏កំពុងតែធ្វើអោយផលប៉ះពាល់ពីទិដ្ឋភាពអាកាសធាតុ និងមូលហេតុមិនស្ថិតស្ថេរ និងអសន្តិសុខកាន់តែអាក្រក់ នៅពេលដែលអ្នកក្រីក្រនៅជនបទកំពុងជួបប្រទះនឹងការថយចុះស្ថិរភាពនៃលទ្ធភាពអាចរកបាន លទ្ធភាពអាចទទួលបាន ការប្រើប្រាស់ និងសកម្មភាពប្រើប្រាស់នៃអាហារដែលត្រូវបានទិញ អាហារដែលអាចរកបាន និងអាហារដែលបានដាំដោយមានជីវជាតិ សុវត្ថិភាព និងគ្រប់គ្រាន់។

ជារួម កត្តាទាំងនេះកំពុងរួមចំណែកអោយមានសមត្ថភាពផលិតភាពទាប និងការខ្វះខាតប្រាក់ចំណូលធ្ងន់ធ្ងរនៅក្នុងរង្វង់មតិយោបល់កែច្នៃបែបអវិជ្ជមាន។ ជាលទ្ធផលនៃការជាប់អន្ទាក់ក្នុងភាពក្រីក្រផ្នែកសុខភាព មនុស្សជាច្រើនកំពុងទទួលយកកម្រិតបំណុលដែលមិនធ្លាប់មានពីមុនមកដើម្បីដោះស្រាយលើការចំណាយរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ ដែលនាំឱ្យមានលក្ខខណ្ឌនៃការជំពាក់ច្រើនពេក។ ជាជាងកាត់បន្ថយបញ្ហាសុខភាព និងអសន្តិសុខស្បៀងក្នុងរយៈពេលវែង បំណុលហួសប្រមាណនេះកំពុងបង្កើនភាពមិនច្បាស់លាស់នៃសុខភាព ដោយមានគ្រួសារនៅតាមជនបទជាច្រើនមានទុនបម្រុងតិចតួចបំផុតដើម្បីបង្កើត និងជំរុញអោយមានភាពធន់ដែលបានថយចុះនៅពេលប្រឈមមុខនឹងភាពកំហុសដូចជា Covid-19 ជាដើម។ ជាសំខាន់ ការជំពាក់បំណុលគេច្រើនពេកកំពុងធ្វើឱ្យការឈឺចាប់ផ្លូវកាយ ផ្លូវចិត្ត និងសង្គមកាន់តែអាក្រក់ទៅៗក្នុងរយៈពេលវែង។ ជាលទ្ធផលវិសមភាពសុខភាពកំពុងត្រូវបានបង្កប់ ខណៈពេលដែលបទពិសោធន៍សង្គមអវិជ្ជមានកំពុងត្រូវបានបញ្ចូលគ្នាដោយជីវសាស្ត្រ និងបង្ហាញនៅក្នុងគំរូប្រជាជននៃសុខភាព និងសុខុមាលភាពមិនល្អ ដែលបង្កើតជាគម្លាតមួយ។

ដើម្បីឱ្យប្រជាជនកម្ពុជានៅជនបទអាចរួចផុតពីអន្ទាក់នៃភាពក្រីក្រសុខភាពនេះ ចាំបាច់ត្រូវមានការទទួលស្គាល់ថា វិបត្តិបំណុលគ្រួសារនៅកម្ពុជានេះ គឺជាវិបត្តិសុខភាពសាធារណៈ។ សកម្មភាពដើម្បីកាត់បន្ថយបន្ទុកបំណុលក៏គួរតែជាអន្តរាគមន៍ផ្ទាល់សម្រាប់ការសម្រេចអោយបាននូវ “សុខភាពសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា” ផងដែរ។ ដើម្បីទប់ស្កាត់វិសមភាពសុខភាពកុំឱ្យរីកធំ និងធានាការកែទម្រង់ប្រកបដោយនិរន្តរភាពរយៈពេលវែង រាចាចាច់ត្រូវមានតម្រូវការជាបន្ទាន់មួយចំពោះរដ្ឋាភិបាល ម្ចាស់ជំនួយអន្តរជាតិ និងទីភ្នាក់ងារមនុស្សធម៌ដើម្បីអនុម័តវិធីសាស្ត្រមធ្យមនូវ “សុខភាពនៅគ្រប់គោលនយោបាយ (HiAP)” និងផ្តួចផ្តើមកំណែទម្រង់អន្តរ និងហ្វូស៊ីយ៉េលើការថែទាំសុខភាព និងការការពារសង្គម ទិដ្ឋភាពអាហារ និងអាហារូបត្ថម្ភ គោលនយោបាយអាកាសធាតុ និងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីកាត់បន្ថយបន្ទុកដែលដាក់លើបុគ្គល និងគ្រួសារដើម្បីទ្រទ្រង់សុខភាព តាមរយៈបំណុល។

បំណុលហួសប្រមាណនេះកំពុងបង្កើនភាពមិនច្បាស់លាស់នៃសុខភាព ដោយមានគ្រួសារនៅតាមជនបទជាច្រើនមានទុនបម្រុងតិចតួចបំផុតដើម្បីបង្កើត និងជំរុញអោយមានភាពធន់ដែលបានថយចុះនៅពេលប្រឈមមុខនឹងភាពកំហុសដូចជា Covid-19 ជាដើម។ ជាសំខាន់ ការជំពាក់បំណុលគេច្រើនពេកកំពុងធ្វើឱ្យការឈឺចាប់ផ្លូវកាយ ផ្លូវចិត្ត និងសង្គមកាន់តែអាក្រក់ទៅៗក្នុងរយៈពេលវែង។

ដោយផ្អែកលើសំណុំទិន្នន័យពីវិធីសាស្ត្រចម្រុះដោយផ្ទាល់ និង
ទូលំទូលាយ របាយការណ៍នេះបង្ហាញភស្តុតាងនៃការរកឃើញ
ទាំងនេះក្នុងចំណោមប្រជាជនកម្ពុជាគ្រឹក្រនៅតាមជនបទនៅក្នុង
ភូមិគោលដៅសិក្សាចំនួនបី។ របង្ហាញពីរបៀបដែលពួកគេកាន់តែ
ងាយរងគ្រោះ ជាប់ក្នុងអន្ទាក់សុខភាពដែលជៀសមិនរួច ដែល
ផ្នែកខ្លះត្រូវបានកំណត់ ដោយអសន្តិសុខស្បៀង និងសុខភាព។

ការរកឃើញ៖

នៅតំបន់ជនបទ ប្រជាជនកម្ពុជាត្រូវបានរាប់បញ្ចូលនៅក្នុងសន្តិសុខសុខភាព និងអាហារូបត្ថម្ភ ដែលកំពុងតែមានភាពកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរឡើងដោយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ពួកគេត្រូវបានទុកក្នុងស្ថានភាពងាយរងគ្រោះ និងជាប់ក្នុងអន្ទាក់ភាពក្រីក្រផ្នែកសុខភាព ដោយសារតែ៖

១

អសន្តិសុខសុខមាតា

ការរងគ្រោះពីអសន្តិសុខសុខមាតាដែលត្រូវបានកំណត់ដោយកម្រិតខ្ពស់នៃជំងឺចំបងៗ កម្រិតខ្ពស់នៃការចំណាយអស់ពីហោប៉ៅ (OOPE) និងបញ្ហាសុខភាពដែលកើតឡើងពីកត្តាអាកាសធាតុដែលត្រូវបានរាយការណ៍ (ឧ. ការកើនឡើងសីតុណ្ហភាព);

២

អសន្តិសុខស្បៀងអាហារ

ការរងគ្រោះពីអសន្តិសុខស្បៀងអាហារដែលត្រូវបានកំណត់ដោយការថយចុះស្ថេរភាពនៃលទ្ធភាពរកបាន លទ្ធភាពទទួលបាន ការប្រើប្រាស់ និងសកម្មភាពប្រើប្រាស់នៃអាហារដែលបានទិញ អាហារអាចរកបាន និងអាហារដែលដាំដោយមានជីវជាតិ សុវត្ថិភាព និងគ្រប់គ្រាន់ ដែលទាំងអស់នេះត្រូវបានធ្វើអោយធ្ងន់ធ្ងរជាងមុន ដោយសារតែកត្តាអាកាសធាតុ។

៣

ការលះបង់

គ្រួសារ និងបុគ្គលបានរាយការណ៍ថាចាំបាច់ត្រូវយកបំណុលបន្ថែមទៀតដើម្បីដោះស្រាយជាមួយបំណុលដែលពួកគេលើសលុបដែលកំពុងតែនាំទៅរកការលះបង់រយៈពេលខ្លីដើម្បីសងបំណុលគេ។ នេះធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សុខភាពរួមទាំង៖ ការកាត់បន្ថយបរិមាណ គុណភាព និង/ឬភាពសម្បូរបែបនៃអាហារ ការព្យាបាលជាមុនសម្រាប់ជំងឺ និងការបង់ប្រាក់សម្រាប់គ្រឿងបរិក្ខារជាមូលដ្ឋាន (ឧទាហរណ៍៖ អគ្គិសនី ថាមពលពន្លឺព្រះអាទិត្យ ឧស្ម័ន ឬការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត)។

៤

បំណុលដែលមិនអាចគេចផុត

រដ្ឋនៃការសង់ប្រាក់បំណុលជាប្រចាំដែលមិនអាចគេចផុត កំពុងតែនាំដោយផ្ទាល់អោយមានការឈឺចាប់៖ ផ្លូវកាយ ផ្លូវចិត្ត និងសង្គម ដែលកំពុងតែបំផ្លាញសុខភាព និងគុណភាពនៃជីវិតរបស់ប្រជាជនក្នុងរយៈពេលវែង។

សេចក្តីសង្ខេបអនុសាសន៍

១

ការទទួលស្គាល់ជាវិបត្តិសុខភាពសាធារណៈមួយ

វិបត្តិបំណុលរបស់កម្ពុជាចាំបាច់ត្រូវទទួលស្គាល់ និងដោះស្រាយជាវិបត្តិសុខភាពសាធារណៈ។ បំណុលដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការជំរុញអោយមានជាមុខផ្សេងៗនៃអន្ទាក់កាតក្រីក្រផ្នែកសុខភាព ហើយនៅតែគ្មានវត្តមានក្នុងគោលនយោបាយសំខាន់ៗ (ឧ. ក្របខណ្ឌគោលនយោបាយគាំពារសង្គម ២០១៦-២០២៥ យុទ្ធសាស្ត្រជាតិទីពីរសម្រាប់សន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភឆ្នាំ ២០១៩-២៣ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្របម្រែបម្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា ២០១៤-២៣). ការលើកលែងបំណុល និងការកាត់ទ្រស្ថាប័នដែលមានមូលដ្ឋានជាសហគមន៍ (Guermond et al., 2022) គួរតែត្រូវបានចាត់ទុកថាជាអន្តរាគមន៍ផ្ទាល់សម្រាប់ការសម្រេចបាន “សុខភាពសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា”។

២

កំណែទម្រង់រចនាសម្ព័ន្ធ

តួចង្កើមកំណែទម្រង់រចនាសម្ព័ន្ធនៅទូទាំងផ្នែកគោលនយោបាយជាច្រើន ដែលធ្វើអោយប្រសើរឡើងដោយផ្ទាល់នូវហិរញ្ញវត្ថុ សុខភាព អាហារ អសន្តិសុខអាកាសធាតុ និងកាត់បន្ថយតម្រូវការចាំបាច់ចំពោះគ្រួសារ ឬអ្នកក្រីក្រជនបទដើម្បីទ្រទ្រង់សុខភាពរបស់ពួកគេតាមរយៈការខ្ចីបុល ដោយអនុញ្ញាតអោយពួកគេចាកចេញផុតពីអន្ទាក់នៃកាតក្រីក្រសុខភាព។

៣

សុខភាពនៅគ្រប់គោលនយោបាយ

អនុម័តយកវិធីសាស្ត្រ “សុខភាពគ្រប់គោលនយោបាយទាំងអស់ (HiAP)” ដែលត្រូវបានពិចារណាជាប្រព័ន្ធនៅលើកាតព្វកិច្ចនៃការសម្រេចចិត្តផ្សេងៗគ្នាទៅលើសុខភាព និងប្រព័ន្ធសុខភាព និងជៀសវាងការបង្កគ្រោះថ្នាក់នៅក្នុងការរចនានូវវិធីសាស្ត្រជាពហុ និងអន្តរវិស័យដើម្បីដោះស្រាយកត្តាកំណត់សុខភាពរបស់សង្គម តាមរយៈគោលការណ៍ជាច្រើននៅពេលជាមួយគ្នា។

៤

សុខភាពសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា

ម្ចាស់ជំនួយអន្តរជាតិ និងទីភ្នាក់ងារមនុស្សធម៌គួរតែការពារ និងផ្តល់មូលនិធិ “សុខភាពគ្រប់គោលនយោបាយទាំងអស់ (HiAP)” ជាផ្លូវមួយដើម្បីសម្រេចបាននូវ “សុខភាពសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា” តាមរយៈវិធីសាស្ត្រអន្តរ និងពហុវិស័យ ដើម្បីធានាបាននូវការផ្តល់ការថែទាំសាធារណៈ ដែលអាចទទួលបាន និងនិរន្តរភាព សម្រាប់ជនក្រីក្រនៅជនបទក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

“អស់ដោយបំណុល? ការផ្តោតទៅលើកញ្ចក់យេនឌ័រលើភាពធន់នឹងអាកាសធាតុ ឥណទាន និងអាហារូបត្ថម្ភនៅក្នុងបរិបទឆ្លងដែននៃប្រទេសកម្ពុជា និងឥណ្ឌាខាងត្បូង” ត្រូវបានផ្តល់ថវិកាដោយមូលនិធិស្រាវជ្រាវអំពីបញ្ហាប្រឈមជាសកលរបស់ផ្នែក ស្រាវជ្រាវ និងច្នៃប្រឌិតចក្រភពអង់គ្លេស (ES/T003191/1)

កំណត់នៅចុងអត្ថបទ

- 1 សូមមើល Guermond et al. (2022) សម្រាប់ព័ត៌មានលម្អិតពេញលេញអំពីទំនាក់ទំនងរវាងការទទួលយកឥណទាន និងការបន្តទុនទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅក្នុងភូមិសាស្ត្រទាំងបី។
- 2 បទសម្ភាសន៍ជាមួយកំណាងជាន់ខ្ពស់នៃសមាគមមីត្រូហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា (កម្ពុ: 2022)។
- 3 ការចំណាយអស់ពីហោប៉ៅ (OPE) សំដៅលើការចំណាយដែលបុគ្គលត្រូវបង់ចេញពីទុនបម្រុងសាច់ប្រាក់ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេសម្រាប់ការថែទាំសុខភាព។ នៅប្រទេសកម្ពុជា ការចំណាយរបស់ OPE គឺជាប្រភពមូលនិធិដ៏ធំបំផុតសម្រាប់ប្រព័ន្ធសុខាភិបាល ដែលស្មើនឹង 60% នៃការចំណាយលើសុខភាពសរុប។ OPE ត្រូវបានបង្កើតឡើងយ៉ាងទូលំទូលាយដោយការចំណាយសម្រាប់សេវាកម្មផ្នែកឯកជននៅឱសថស្ថាន និងគ្លីនិក និងនៅក្នុងវិស័យសាធារណៈ ការប្រមូលថ្លៃសេវាពីអ្នកប្រើប្រាស់ផ្លូវការ គឺជាមូលនិធិជាចម្បងដើម្បីគាំទ្រការចំណាយប្រតិបត្តិការនៅមន្ទីរពេទ្យ និងមណ្ឌលសុខភាពរបស់រដ្ឋាភិបាល (Asante et al., 2019)
- 4 ការងារទុក្ខជាធម្មតាត្រូវបានគេប្រើដើម្បីសំដៅទៅលើការឈឺចាប់ខាងរាងកាយ ផ្លូវចិត្ត ឬសង្គមដែលបណ្តាលមកពីអ្វីៗទាំងអស់ដូចជា ជំងឺ និងពិការភាព រហូតដល់ការរើសអើងតាមស្ថាប័ន ដែលអាចធ្វើឱ្យខូចដល់ការរួមស្នេហា និងបង្កើតបទពិសោធន៍នៃជម្លោះផ្ទៃក្នុង ការបែកបាក់ ឬការបែកខ្ញែកគ្នា (Seligman, ឆ្នាំ ២០១០)។
- 5 សុខភាពគ្រប់គោលនយោបាយទាំងអស់ (HiAP) ត្រូវបានកំណត់ជា "វិធីសាស្ត្រ មួយចំពោះគោលនយោបាយសាធារណៈនៅគ្រប់វិស័យដែលពិចារណាអំពីផលប៉ះពាល់នៃការសម្រេចចិត្តអំពីសុខភាព និងប្រព័ន្ធសុខភាពជាប្រព័ន្ធដើម្បីស្វែងរកការរួមបញ្ចូលគ្នា និងរៀបរយផលប៉ះពាល់សុខភាពដែលបង្កគ្រោះថ្នាក់ ដើម្បីបង្កើនសុខភាពប្រជាជន និងសមធម៌សុខភាព។ (WHO, 2013) ។

របាយការណ៍លទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ

Dalia Iskander, Fiorella Picchioni, Long Ly Vouch, Laurie Parsons, Vincent Guermond, Sébastien Michiels, Katherine Brickell, Giacomo Zanello, Nithya Natarajan. Department of Geography, Royal Holloway, University of London, September 2022. របាយការណ៍នេះត្រូវបានចុះផ្សាយនៅឆ្នាំ 2022 ដោយ Royal Holloway សាកលវិទ្យាល័យឡុងដ៍ ក្រោមអាជ្ញាប័ណ្ណ Creative Commons Attribution-Non Commercial 3.0 ។

ព័ត៌មាននៃការដកស្រង់

Iskander, D., and Picchioni, F. Long, L.V., Parsons, L., Guermond, V., Michiels, S., Brickell, K., Zanello, G., Natarajan, N. (2022) *Trapped in the Service of Debt: How the Burdens of Repayment are Fuelling the Health Poverty Trap in Rural Cambodia*. Royal Holloway, University of London.

រូបថត

Sopheak Chann, Sophal Neak, Thomas Cristofolletti and participants.

ការចងរបាយការណ៍

Bison Bison www.bisonbison.co.uk.

ចំណាំ

របាយការណ៍នេះ និងអនុសាសន៍ ព្រមទាំងលទ្ធផលរបស់វា គឺផ្អែកទៅលើការវិភាគ និងស្រាវជ្រាវរបស់អ្នកនិពន្ធតែប៉ុណ្ណោះ។ របាយការណ៍នេះមិនបានឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីទស្សនៈរបស់អ្នកថតរូប និងអ្នកសិល្បៈដែលបានចូលរួមក្នុងការសិក្សានេះទេ។

